

CELVEDIS VEIKSMĪGAM PROJEKTAM RĪCĪBĀ
R1 Mikro un mazās uzņēmējdarbības attīstība un dažādošana,
sekmējot pakalpojumu pieejamību

Lai sagatavotu veiksmīgu projekta pieteikumu LEADER programmā Rīcībai, ir svarīgi sinhronizēt e-pieteikuma aizpildīšanu (pamatojoties uz Rokasgrāmatu) ar kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

Zemāk ir apkopots pārskats par būtiskāko informāciju un aspektiem, kas jāņem vērā, lai sasniegtu augstu vērtējumu.

Pievērs uzmanību Vispārīgai daļai

Jānorāda rīcība, kurā iesniedz projektu! To pēc iesniegšanas nevar labot/ mainīt!

R1 Mikro un mazās uzņēmējdarbības attīstība un dažādošana, sekmējot pakalpojumu pieejamību

R3 Lauku biļete

R7 Pārtikas un ilgtspējīgu preču ražošana

Vispārīgā daļa	Saglabāt
Pasākums: COLA19.21 - Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas	Mainīt
Apakšpasākumi	
COLA19.21.01 Mikro un mazās uzņēmējdarbības attīstība un dažādošana, sekmējot pakalpojumu pieejamību	☒
COLA19.21.03 Uzņēmējdarbības uzsākšanas atbalsts "Lauku biļete"	☐
COLA19.21.04 Pārtikas un ilgtspējīgu preču ražošana	☐

A daļa – Informācija par pretendentu:

- **atkarībā no projekta pieteikuma attiecināmās summas mainās pieteikuma veidlapas forma**

Projekta pieteikums sastāv no vairākām savstarpēji saistītām sadaļām, kur informācija jāievada secīgi.

- Svarīgi **atzīmēt atbilstību MVU statusam** (mikro, mazais vai vidējais uzņēmums), jo neatbilstība nozīmē projekta noraidīšanu.
- Ja projekta **izmaksas pārsniedz 70 000 EUR**, būs obligāti jāaizpilda ekonomiskās dzīvotspējas aprēķins.
- **Ja projekta plānotās izmaksas ir līdz 15 000 EUR, projekts atbilst BUDŽETA projektam.** Tas jāatzīmē pieteikuma attiecīgajā sadaļā, ieliekot atzīmi, jo tad atveras atbilstošie lauki pieteikuma sadaļās – pie darbību sasniedzamajiem rādītājiem. Ja tas netiek atzīmēts un projekta pieteikums, kura attiecināmo izmaksu summa ir līdz 15 000 EUR tiks aizpildīts vispārējā kārtībā, tas neatbilst projekta pieteikuma nosacījumiem.

Budžeta projektam atšķirīgas prasības:

- **Cenu aptaujas/salīdzināšanas, būvniecības dokumenti obligāti jāiesniedz kopā ar projekta pieteikumu.**
- **Pēc projekta apstiprināšanas NAV iespējams veikt grozījumus projektā.**

Galvenie aspekti augsta punktu skaita iegūšanai atbilstoši vērtēšanas kritērijiem

Ieteikumi ir izstrādāti, lai palīdzētu projekta pieteicējam veiksmīgi sagatavot un iesniegt LEADER projekta pieteikumu, nodrošinot maksimālu atbilstību vērtēšanas kritērijiem.

1. Sagatavošanās posms: Administratīvā atbilstība un stratēģija

Pirms pieteikuma rakstīšanas ir būtiski pārliecināties par pretendenta un idejas pamata atbilstību, jo administratīvo kritēriju neizpilde nozīmē tūlītēju projekta noraidīšanu.

- **MVU statuss:** Pārliecinieties, ka pretendents atbilst mikro vai mazā uzņēmuma statusam un **apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā nepārsniedz 350 000 EUR.**
- **Darbības vieta:** Projekts jāīsteno Biedrības "Cēsu rajona lauku partnerība" darbības teritorijā.
- **Atbalsta intensitātes bonusi:** Pamatlikme ir 40%, bet to var palielināt līdz **65%** (vai 75% pamatpakalpojumiem veselībā, izglītība, sociālā jomā), ja projekts sniedz ieguldījumu ražošanā (+10%), bioreģiona attīstībā (+5%) vai tiek īstenots lauku teritorijā ārpus Cēsu pilsētas (+20%).

2. Kvalitātes kritēriji

Būtiskais par PIETEIKUMA MĒRKI

SMART princips LEADER projekta pieteikumā

- **Konkrēts:** Projekta mērķim jābūt īsam un skaidram, atspoguļojot to, ko tieši plānots sasniegt (piemēram, jauna produkta radīšana, ražošanas jaudas palielināšana vai pakalpojumu klāsta paplašināšana). **Svarīgi: mērķi nedrīkst uzskaitīt plānoto investīciju iegādi** (piemēram, "nopirkt tehnoloģisku iekārtu"), bet gan investīcijas radīto rezultātu.
- **Mērāms :** Mērķim un rezultātiem jābūt skaitliski izteicamiem un viegli pārbaudāmiem. Tie ir tiešā sasaistē ar **sasniedzamajiem rādītājiem** (sadaļa C.2.), piemēram:
  - Neto apgrozījuma pieaugums vismaz **20%** (vai 10%) apmērā no attiecināmo izmaksu summas.
  - Vismaz **viena jauna darba vieta** vai esošo darba vietu saglabāšana.
  - Konkrēts ietekmes uz vidi samazinājums mērvienībās.
  - u.tml.
- **Sasniedzams un Reāls :** Projekta mērķim jābūt izpildāmam pieteikumā paredzētajā **laikā un ar plānoto budžetu.** Vērtētāji analizē, vai investīcijas ir samērīgas ar plānoto apgrozījuma pieaugumu un vai pretendents ir pietiekami resursi (telpas, tehnika, kompetence) mērķa sasniegšanai.
- **Terminēts :** Rezultātiem ir skaidri noteikti sasniegšanas termiņi:
  - Saimnieciskās darbības rādītāji jāsniedz ne vēlāk kā **otrajā vai trešajā noslēgtajā gadā** pēc projekta īstenošanas (atkarībā no izmaksu summas).
  - Pašas aktivitātes jāsniedz sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas un projekta kopējais īstenošanas laiks parasti ir 1 gads (pamatlīdzekļiem) vai 2 gadi (būvniecībai).

Ja projekta mērķis ir aprakstīts vispārīgi, nav izmērāms vai nav sasniedzams plānotajā budžetā, projekts šajā kritērijā saņem 0 vai 1 punktu, kas būtiski ietekmē kopējo vērtējumu.

Kvalitātes kritēriju un pieteikuma sadaļu sasaiste

Lai iegūtu augstāku punktu skaitu, pieteikuma sadaļas jāaizpilda, tieši sasaistot ar attiecīgajiem vērtēšanas kritērijiem.

Kritērija numurs un nosaukums	EPS pieteikuma sadaļa	Būtiskā informācija (Kritēriji un Rokasgrāmata)
1. Administratīvie kritēriji (Iesniedzēja, stratēģijas, rīcības un aktivitāšu atbilstība)	Titullapa, A.1., B.2.1., B.5., D	Svarīgi: Projekts jāiesniedz tajā VRG, kuras stratēģijas ietvaros tas tiks īstenots, pretējā gadījumā tas tiks noraidīts. Titullapā projekta nosaukumam (līdz 500 zīmēm) jāatspoguļo galvenais mērķis. Atbilstību rīcībai R1 apliecina sadaļas B.2.1., B.5. un D.
2. Atbalsta intensitātes kritērijs (atbilstoši SVVA stratēģijas rīcību plānam)	B.2.1., B.8., D16	Pamatbāze ir 40%. Obligāts pielikums D sadaļā intensitātes pamatošanai (līdz 65% vai 75%). Pretendentam jānorāda pamatojums bonusu: ražošana (+10%), pārtika (+5%), Bioreģions (+5%) vai lauku teritorija (+20%).
3. Projekta ieviešanas gatavības pakāpe (dokumentu klāsts uz iesniegšanas brīdi)	D sadaļa, E sadaļa	Max 4 punkti. 2 punkti par visiem obligātajiem MKN 580 48. p. un CRLP pielikumiem. Papildu 2 punkti, ja iesniegšanas brīdī pievienoti visi iepirkuma dokumenti vai BIS būvniecības dokumentācija. Budžeta projektiem (<15 000 EUR) iepirkuma dokumenti jāiesniedz uzreiz.
4. Projekta mērķis un mērķauditorija (SMART mērķis un definēts klients)	B.1., B.2.1.	Mērķim jābūt konkrētam, mērāmam, reālam un terminētam. Mērķī nedrīkst uzskaitīt investīciju iegādi. Jādefinē skaidra mērķauditorija/klients.
5. Jauns uzņēmums/ jauns produkts (vai saimnieciskās darbības uzsākšana)	A.1.	Max 2 punkti par jauna uzņēmuma radīšanu. Sadaļā A.1. jāapraksta pašreizējā darbība, izglītība, kā arī īstermiņa un ilgtermiņa mērķi (līdz 2500 zīmēm).
6. Ražošanas un tehnoloģisko procesu apraksts (pakalpojuma sniegšanas apraksts)	B.2.2.	Jāsniedz skaidrs procesa apraksts. Ja uzstāda iekārtas, obligāti jāpievieno skices un iekārtu izvietojuma shēma.
7. Tirgus analīze (konkurentu, teritorijas, resursu novērtējums)	B.2.3., D5 pielikums	Max 3 punkti tikai tad, ja D5 sadaļā ir pievienots un detalizēti sagatavots atsevišķs pielikums "Tirgus analīze" . Jānosaka mērķtirgus un pārdošanas stratēģija.
8. Projekta riski un laika plānojums	B.2.4., B.10.	Jānosaka riski (finanšu, personāla, iepirkumu u.c.) un to mazināšanas pasākumi arī uzraudzības laikā.

Biedrība “Cēsu rajona lauku partnerība”

(risku izvērtējums un mazināšana)		B.10. tabulā katrai tāmes pozīcijai norāda tās funkciju un lomu mērķa sasniegšanā.
9. Projekta plānotās izmaksas (atbilstība mērķim un samērīgums)	B.8., B.9., B.10., C daļa	Izmaksām jābūt samērīgām pret plānoto apgrozījumu. Iepirkumiem viens 2000 EUR procedūrai jābūt pabeigtai līdz iesniegšanai. <i>Sagatavošanas (1,8%) un vispārējām izmaksām (3%) cenu salīdzināšana nav jāveic.</i>
10. Projekta ideju vizuālais atspoguļojums (foto, skices, shēmas)	D sadaļa (D16)	1 punkts. Jāpievieno foto fiksācija, skices vai vizītkartes stāsts, kas palīdz izprast projekta būtību. Bez vizuālā pielikuma šajā kritērijā punkti netiek piešķirti (0 p.) .
11. Projekta darbības virziens (nozare)	A.2., B.2., B.2.2.	Augstāks vērtējums (2 p.) ražošanai vai pamatpakalpojumiem laukos (izglītība, sociālā joma, veselība).
12. Projekta atbilstība inovācijas pazīmēm un līmenim	B.7.	Jāatbilst vismaz vienai SVVA pazīmei (oriģinalitāte, resursu efektivitāte u.c.). Max 3 punkti, ja inovatīvs visā CRLP teritorijā.
13. Atbilstība būtiskiem SVVA stratēģijas virzieniem	B.2.8., D	Max 3,5 punkti. D sadaļā obligāts pielikums par atbilstību stratēģijai “ <i>Finansējuma atbalsta intensitātes piemērošana un atbilstība SVVA stratēģijai –R1</i> ”. Katra pamatota pazīme (digitalizācija, apritīgums, sadarbība, klimats, bioreģions u.c.) dod +0,5 punktus .
14. Projekta ieguldījums Stratēģijas īstenošanā (devums VRG teritorijā)	B.2.8.	Jāpamato projekta nepieciešamība/ ieguldījums saskaņā ar pieteikumu, var izmantot aktuālo statistiku, pētījumus vai aptaujas . Apraksts B.2.8. sadaļā.
15. Īstenošanas vieta (ārpus attīstības centriem)	Titullapa, B.3.	Max 2 punkti par īstenošanu lauku teritorijā ārpus novada centriem. B.3. tabulā norāda īstenošanas vietas kadastra numuru .

*Būtiskākie skaidrojumi par pavaddokumenti pielikumiem

- **Nekustamā īpašuma dokumenti:** Nomas vai patapinājuma līgumi (noslēgti uz vismaz 7 gadiem), ja projektu īsteno sev nepiederošā teritorijā. Būvniecības gadījumā nomas līgumam jābūt reģistrētam Zemesgrāmatā.
- **Lēmums par īstenošanu:** Valdes apstiprināts lēmums, kurā norādītas kopējās izmaksas un finansēšanas avoti.
- **Obligātais D.8 pielikums:** Pašnovērtējuma veidlapa (D8) ir kritiski svarīga, lai pieteikumu vispār varētu iesniegt EPS sistēmā.
- **Iepirkumu dokumentācija (D.5/D.6):** Lai saņemtu maksimālos **4 punktus** par gatavības pakāpi, pieteikuma iesniegšanas brīdī jābūt pievienotiem visiem iepirkuma dokumentiem (cenas izpētes apraksts, piedāvājumi, protokoli).
- **Tirgus analīze (D.5):** Neaizmirstiet, ka 8. kritērijā 3 punktus var saņemt tikai tad, ja ir pievienots **detalizēts Pielikums Nr. 15**, nevis tikai aizpildīts apraksts pieteikuma formā.

- **Obligātais pielikums** "Finansējuma atbalsta intensitātes piemērošana un atbilstība SVVA stratēģijai – Mikro un mazās uzņēmējdarbības attīstība un dažādošana, sekmējot pakalpojumu pieejamību"
- **Vizuālie materiāli:** Foto fiksācija, skices, shēmas vai maketi, kas palīdz izprast projekta būtību (D13/D16).

Specifisko kritēriju "svars" un sasaiste ar pieteikumu

Šie kritēriji kopā veido **10,5 punktus**, kas ir aptuveni **32% no maksimāli iespējamā vērtējuma** rīcībā R1.

Kritērijs	Svars (Max punkti)	Sasaiste ar EPS sadaļu	Prasības maksimālajam vērtējumam
12. Inovācijas	3 punkti	B.7.	Jāapliecina inovācijas pazīmes (oriģinalitāte, resursu efektivitāte) un tās ietekme visas partnerības mērogā.
13. Stratēģiskie virzieni	3,5 punkti	B.2.7. un D sadaļa	Jāpievieno obligātais pielikums par intensitāti. Katrs atbilstošais virziens (digitalizācija, apritīgums, klimats u.c.) dod papildu 0,5 punktus.
14. Ieguldījums teritorijā	2 punkti	B.2.8.	Jāsnodrošina paplašināts pamatojums , izmantojot aktuālo statistiku, pētījumus vai aptaujas.
15. Īstenošanas vieta	2 punkti	B.3. (Adrese)	Maksimālo punktu skaitu saņem projekti, kas tiek īstenoti lauku teritorijā ārpus novada nozīmes centriem.

Praktiski ieteikumi "svara" palielināšanai pieteikumā

Lai pretendents maksimāli izmantotu specifisko kritēriju sniegtās priekšrocības, ieteicams:

- **Inovāciju aprakstā (B.7. sadaļa):** Neaprobežoties ar frāzi "manā uzņēmumā tas ir jauns". Metodika prasa inovācijas vērtēt VRG līmenī. Maksimālos 2 punktus par ietekmi dod tikai tad, ja **risinājums ir inovatīvs visā partnerības teritorijā.**
- **Stratēģiskajos virzienos (B.2.7. sadaļa):** Precīzi nedefinēt sasaisti ar vismaz 7 virzieniem. Piemēram, ja projekts paredz digitālu iekārtu iegādi (+0,5), atkritumu samazināšanu (+0,5) un sadarbību ar kaimiņu zemnieku saimniecību (+0,5), tas automātiski palielina konkurētspēju.
- **Ieguldījuma pamatojumā (B.2.8. sadaļa):** Nelietot vispārīgus apgalvojumus. Jānorāda, piemēram: "Saskaņā ar CSP datiem pagastā ir X iedzīvotāji un trūkst šāda pakalpojuma", kas garantē 2 punktus pretstatā 1 punktam par virspusēju aprakstu.

Secinājums: Specifiskie kritēriji nav tikai "papildus informācija" – tas ir pieteikuma saturiskais smaguma centrs, kas nosaka projekta prioritāti un tieši ietekmē pieejamā atbalsta apmēru.

Attiecināmie izdevumi un projekta izmaksas

Rīcības R1 ietvaros maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam ir **80 000 EUR**. Izmaksas tiek norādītas pieteikuma **B.8. tabulā**.

Galvenie attiecināmie izdevumi:

- **Pamatlīdzekļi un programnodrošinājums:** Jaunu pamatlīdzekļu iegāde un uzstādīšana, tostarp specifiski transportlīdzekļi mobilā pakalpojuma sniegšanai.
- **Būvniecība:** Jauna būvniecība, pārbūve, restaurācija, atjaunošana un būvmateriālu iegāde.
- **Energoefektivitāte:** Tehnika un iekārtas atjaunojamās elektroenerģijas ražošanai pašu patēriņam.
- **Nemateriālie ieguldījumi:** Patenti, licences, autortiesības un preču zīmes (līdz 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām).
- **Sagatavošanas un vispārējās izmaksas:** Arhitektu, inženieru honorāri, konsultācijas un projekta pieteikuma sagatavošana (tiek piemērota vienotās likmes metodika).
- **Mācības:** Izmaksas darbinieku produktivitātes kāpināšanai.

Cenu izpēte un iepirkuma dokumentācija

Atbilstoši sagatavota cenu izpēte ir nepieciešama, lai pamatotu izmaksu samērīgumu. **Iepirkuma procedūra jāveic jau līdz pieteikuma iesniegšanai, ja iegādes summa pārsniedz 2000 EUR.** Iepirkuma prasības atkarībā no summas:

- **Līdz 2000 EUR:** Jāveic cenu izpēte, pieteikumā norādot aktīvas interneta saites vai pievienojot cenu izdruku.
- **No 2001 līdz 70 000 EUR:** Nepieciešami vismaz **2 derīgi piedāvājumi**. Pievienojamo dokumentu sastāvs: **tehniskā specifikācija, uzaicinājumi pretendentiem, 2 derīgi piedāvājumi un cenu salīdzināšanas protokols.** *Visi dati jāievada pieteikuma E sadaļā.*
- **Būvdarbiem (70 001 – 170 000 EUR):** Nepieciešami vismaz **3 derīgi piedāvājumi un pilna iepirkuma dokumentācija.**
- **Izņēmums:** Lauksaimniecības produktu pārstrādes projektos iepirkuma procedūru var aizstāt ar **Tehnikas un iekārtu katalogu LAD mājas lapā.**

Svarīgi: Lai saņemtu maksimālos **4 punktus** 3. kritērijā ("Ieviešanas gatavība"), visi iepirkuma dokumenti obligāti jāpievieno pieteikumam tā iesniegšanas brīdī.

Tehniskie ieteikumi un procesa kontrole

- **Zīmju ierobežojumi:** Apraksta laukos (piemēram, B.2.1.) maksimālais zīmju skaits ir **2500**, *tāpēc rakstiet koncentrēti un būtiskāko informāciju.*
- **Pārbaudes poga:** *Katras sadaļas beigās un pirms iesniegšanas izmantojiet pogu "Pārbaudīt"*, lai EPS sistēma identificētu neaizpildītos obligātos laukus.
- **Termiņš:** Iesniegšana ir iespējama tikai līdz izsludinātā termiņa **plkst. 23:59**; pēc tam poga "Iesniegt VRG" kļūs neaktīva.
- **Pavaddokumentu kontrole:** Pirms iesniegšanas izmantojiet metodiskajā materiālā pieejamo **kontroles sarakstu**, lai pārlicinātos par visu obligāto (pašnovērtējums, deklarācija) un ieteicamo pielikumu klātesamību.